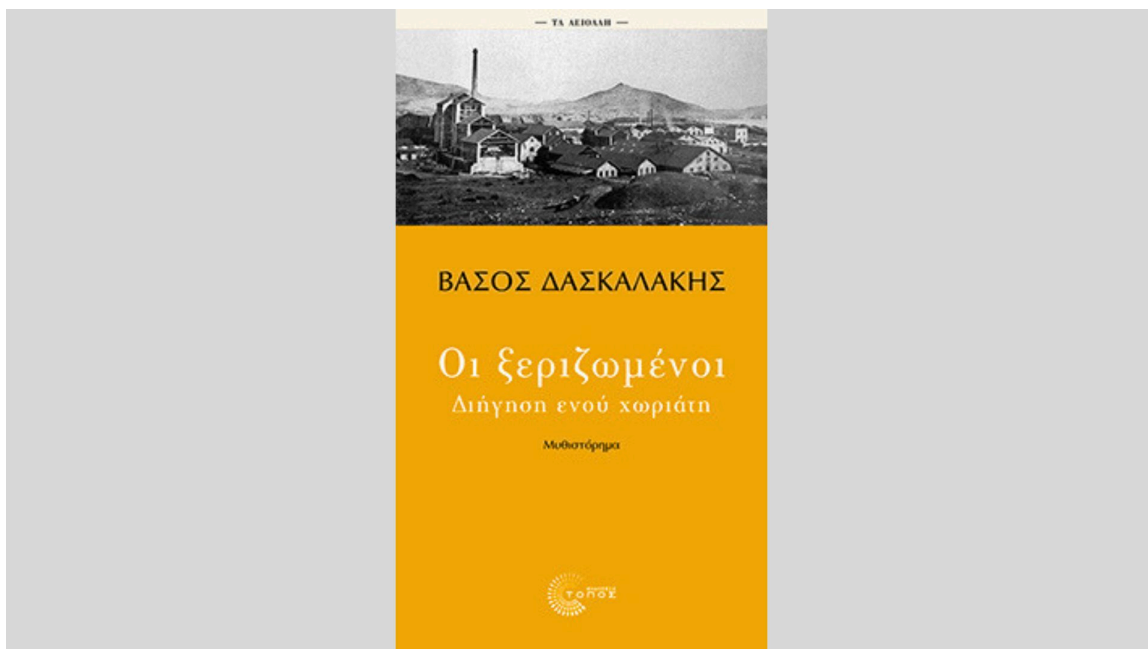

Αρχική > Πολιτισμός > Βιβλίο > Διαβάσαμε και προτείνουμε: «Οι ξεριζωμένοι» του Βάσου Δασκαλάκη

Βιβλίο

Διαβάσαμε και προτείνουμε: «Οι ξεριζωμένοι» του Βάσου Δασκαλάκη

By Θεοδώρα-Μαρίνα Τσακάλογλου, Β' Αρχισυντάκτρια Κοινωνικών Θεμάτων 19 Μαΐου, 2026

Πηγή Εικόνας και Δικαιώματα Χρήσης: toposbooks.gr

Της Θεοδώρας – Μαρίας Τσακάλογλου,

Το βιβλίο «**Οι ξεριζωμένοι: Διήγηση ενός χωριάτη**» του Βάσου Δασκαλάκη από τις **Εκδόσεις Τόπος** παρουσιάζει τα βάνουσα βιώματα ενός έφηβου εργάτη που αγωνίζεται για την εξασφάλιση της επιβίωσής του στα μεταλλεία. Αποτελεί ένα εγκώμιο απέναντι σε κάθε άνθρωπο που στερήθηκε την παιδική αθωότητα και αναγκάστηκε να εισέλθει στον εργασιακό στίβο εγκαταλείποντας τα όνειρά του, λόγω της αδυναμίας του να καθορίσει ο ίδιος το πεπρωμένο του. Το συγκεκριμένο λογοτεχνικό έργο αποτυπώνει τη φρίκη του προώρου ξεριζωμού, τον ανθρώπινο μόχθο, τη νοσταλγία, την ελπίδα για έναν βίο καλύτερο, με περισσότερη αξιοπρέπεια και έκφραση των δικών του προσωπικών σκέψεων και επιθυμιών.

Ο συγγραφέας Βάσος Δασκαλάκης γεννήθηκε στον Κάβαλλο της Λακωνίας (ο σημερινός οικισμός Πύριχος) το έτος 1897. Μία δυσκολία στην οποία κλήθηκε να ανταπεξέλθει σε νεαρή ηλικία – και πιο συγκεκριμένα στα δύο έτη – ήταν ο άδικος χαμός της μητέρας του κατά τη

γέννηση του δεύτερου παιδιού της οικογένειας. Αποφοίτησε από το σχολαρχείο και αξίζει να αναφερθεί ότι γαλουχήθηκε σε σπίτι συγγενών του στην Αρεόπολη. Ο αιφνίδιος θάνατος του πατέρα του δεν του επέτρεψε να ολοκληρώσει τη φοίτησή του στο γυμνάσιο, μα συνάμα αναγκάστηκε να εγκατασταθεί στην πόλη του Λαυρίου. Κατά την παραμονή του στο Λαύριο εργάστηκε στα μεταλλεία, βιοπορίστηκε και με άλλα διαφορετικά επαγγέλματα, αλλά η δίψα του για μάθηση τον ώθησε στην παρακολούθηση νυχτερινού σχολείου. Η διαρκής του ανάγκη για διεύρυνση των πνευματικών του οριζόντων ενθάρρυνε την καλλιέργεια της γλωσσομάθειας, με απόρροια να γίνει εφικτή η επαγγελματική ενασχόλησή του με τον κλάδο λογοτεχνικής μετάφρασης. Παράλληλα, κατέστη δυνατή η περιήγησή του στο εξωτερικό και η ανάληψη των καθηκόντων του Υπουργείου Γεωργίας. Το νήμα της ζωής του διακόπηκε το έτος 1944 στην Αθήνα.

*Πηγή Εικόνας και
Δικαιώματα Χρήσης:
politeianet.gr*

Το βιβλίο πραγματεύεται τη ζωή ενός μικρού αγοριού σε ένα χωριό της Ελλάδας. Το πέπλο της φτώχειας, η απώλεια σε νεαρή ηλικία τόσο της μητέρας του όσο και του πατέρα του, καθώς βέβαια και η συνειδητοποίηση του ταξικού διαχωρισμού σε κάθε μορφή κοινωνίας συνέβαλλαν καθοριστικά στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του κεντρικού ήρωα. Ωστόσο, η παιδική ανεμελιά, η ανάγκη εξερεύνησης του κόσμου στον οποίο υπάρχει, το έντονο θρησκευτικό στοιχείο που καλλιεργεί τα αισθήματα της πίστης και της ελπίδας, μα συνάμα και η αγάπη που τρέφει για τη φύση και τον τόπο καταγωγής του είναι μερικά στοιχεία τα οποία θα ενθαρρύνουν τη ρεαλιστική αποδοχή της πραγματικότητας.

Η αναγκαστική αποχώρηση από το αγαπημένο του χωριό, η αδυναμία μόρφωσης, οι άθλιες εργασιακές συνθήκες στα μεταλλεία, η εκμετάλλευση του κεντρικού ήρωα τόσο από την οικογένειά του όσο και από τον επαγγελματικό περιβάλλον συγκροτούν ένα πλαίσιο που τον εγκλωβίζει σε έναν φαύλο κύκλο θλίψης και ψυχικής εξουθένωσης. Η μετουσίωση των ανθρωπίνων ζώων σε απλούς αριθμούς στη δουλειά του, η έλλειψη ανθρωπιάς που αντιμετώπισε κατά τη διάρκεια της νεαρής αυτής ηλικίας και ταυτόχρονα η εργασιακή ανασφάλεια και η κατανόηση του τρόπου με τον οποίο λειτουργεί η κοινωνία ενθαρρύνουν τον αποκλεισμό του από τη δυνατότητα επιλογής του τρόπου ζωής του.

Η κεντρική ιδέα του λογοτεχνικού έργου αυτού δεν περιορίζεται μόνο στην έννοια της νοσταλγίας και του βίαιου εκπατρισμού του κεντρικού ήρωα, αλλά παράλληλα και στην περιθωριοποίηση την οποία ο ίδιος βιώνει παρόλο που υποτάσσεται στις επιταγές των άλλων για τη δική του ζωή. Αποτελεί έναν βιοπαλαιστή ο οποίος έρχεται αντιμέτωπος με την αδικία, τη χειραγώγηση, την κατάχρηση της εξουσίας (επαγγελματική, οικογενειακή και κοινωνική) και την απόγνωση. Οι αποτρόπαιες εικόνες (οπτικές και ακουστικές, μα συνάμα με έντονα μεταφορικό λόγο) των συνθηκών στα μεταλλεία, η θυσία των ανθρώπων στον βωμό της εργασιακής επιβίωσης, η απεχθής συμπεριφορά των ατόμων με τη δύναμη του χρήματος και της εξουσίας, αλλά ταυτόχρονα και η αποστροφή απέναντι στην οκνηρία αποδεικνύουν μερικούς από τους παράγοντες που θα ορίσουν την ψυχосύνθεση του κεντρικού ήρωα.

Συνεπώς, το βιβλίο αυτό συνιστά μία πολύτιμη απεικόνιση των πραγματικών γεγονότων ενός νεαρού αγοριού το οποίο έπρεπε να βιώσει τις αντίξοες συνθήκες διαβίωσης από μικρή ηλικία. Η πρωτοπρόσωπη αφήγηση που κυριαρχεί στο έργο προσδίδει βιωματικό ύφος και τόνο, ενώ η χρήση ενός απλού και εύληπτου λεξιλογίου επιδιώκει να αφυπνίσει κάθε άνθρωπο ανεξαρτήτως μορφωτικού και κοινωνικού επιπέδου.

Αποτελεί μία μνεία για κάθε άνθρωπο που αναγκάστηκε να απαρνηθεί το δικαίωμα της προσωπικής επιλογής, μία μαρτυρία που στοχεύει με άμεσο τρόπο να καταδείξει την αναγκαιότητα θάρρους απέναντι σε κάθε δυσκολία και επιβεβλημένη εγκατάλειψη των αναμνήσεων του παρελθόντος. Ο κεντρικός ήρωας με παραστατικό τρόπο επιδιώκει να μας νουθετήσει να διεκδικούμε την πραγματικότητα που επιθυμούμε και να μην αναλωνόμαστε σε καταστάσεις οι οποίες μας εγκλωβίζουν σε μία ξένη ζωή προς εμάς τους ίδιους.

